

Anexă la HCJM nr. 128/27 august 2020

Proiectul de infrastructură rutieră “**Reabilitare DJ 153 A și DJ 153, traseu Ernei - Eremitu - Sovata**” în lungime totală de 45,368 km, compus din drumul județean DJ 153 A Ernei-Eremitu, km 0+000-26+153 și DJ 153 Eremitu-Sovata km 22+500 - 41+715, asigură legătura între municipiile Tîrgu Mureș, respectiv Reghin și stațiunea balneoclimaterică Sovata, prin intermediul drumului național DN 15. Sunt drumuri cu un trafic semnificativ, care leagă localități intens populate la rețele principale de transport rutier, într-o zonă cu potențial turistic.

Proiectul de reabilitare face parte din portofoliul de proiecte al județului Mureș, anexă la *Planul de Dezvoltare a Județului Mureș 2014-2020*, aprobat prin Hotărârea nr. 107/31.07.2014 a Consiliului Județean Mureș, ca proiect strategic prioritar, însă din lipsă de fonduri nu a fost realizat. Proiectul este cuprins și pe lista proiectelor regionale de infrastructură rutieră finanțabile în cadrul POR 2014-2020, aprobată prin Hotărârea nr. 10/23.06.2015 a Consiliului de Dezvoltare Regională, anexă la *Planul de Dezvoltare a Regiunii Centru 2014-2020*, nefinanțat din lipsă de fonduri.

Traseul este proiect prioritar pentru reabilitare și în perioada de programare 2021-2027, datorită stării tehnice necorespunzătoare în care se află și potențialului pe care îl are asupra dezvoltării economice a județului Mureș.

Obiectivul general al proiectului “**Reabilitare DJ 153 A și DJ 153, traseu Ernei - Eremitu - Sovata**” constă în asigurarea conectivității la rețeaua TEN-T rutier, prin intermediul unor drumuri județene modernizate (DJ 153 A Ernei-Eremitu, km 0+000-26+153 și a DJ 153 Eremitu-Sovata km 22+500 - 41+715, în total 45,368 km), într-o zonă cu potențial turistic deosebit.

Traseul asigură conectivitate indirectă la TEN-T Core Autostrada Transilvania prin DN 15 și conectivitate indirectă la TEN-T Core Autostrada Tîrgu Mures - Iași - Republica Moldova prin DN 13A.

Obiectivul specific al proiectului constă în:

- Îmbunătățirea accesibilității și mobilității populației, bunurilor și a serviciilor pe drumurile județene DJ 153 A și DJ 153, prin asigurarea conexiunii intrajudețene (dar și interjudețene cu județele Harghita și Bistrița);
- Modernizarea infrastructurii de transport, ca suport pentru dezvoltarea economică a județului Mureș;
- Modernizarea drumurilor județene din zone intens circulate și cu potențial turistic deosebit.

Bugetul total al investiției, conform devizului general din DALI (documentație aflată în fază de recepție preliminară), scenariul 1, recomandat de proiectant, este de 207.368.095,96 lei, fără TVA, din care C+M: 181.370.113,67 lei.

CONSILIUL JUDEȚEAN MUREȘ

Traseul propus pentru reabilitare se situează în județul Mureș, în intravilanul și extravilanul comunelor Ernei, Hodoșa și Eremitu, respectiv al orașului Sovata, traversând localitățile Ernei, Iceland, Călușeri, Dămieni, Mătrici, Eremitu, Săcădat și Sovata.

Beneficiarii direcți ai investiției sunt locuitorii din mediul urban și rural, agenți economici, turiști, persoane care tranzitează județul, în special din/spre județele Harghita și Bistrița.

Numărul de persoane (populație după domiciliu la data de 1 iulie 2018) din localitățile de pe traseul DJ 153 A și DJ153 de se prezintă astfel:

– 25.462 persoane, din care:

- 10.308 locuitori în mediul urban (orașul Sovata)
- 15.154 locuitori în mediul rural (comunele Ernei, Hodoșa, Eremitu, Beica de Jos și Chiheru)

Traficul mediu zilnic pe drumul DJ 153 A și DJ153 este de 5337 vehicule etalon, conform Recensământului general al circulației rutiere din anul 2015.

Urmare concentrării în localitățile urbane a activității economice și a populației, orașele sunt considerate motoare ale dezvoltării economice, având un rol important și pentru zonele rurale adiacente.

Orașul Sovata s-a afirmat de-a lungul timpului datorită potențialului turistic de care dispune și își întărește poziția printre destinațiile turistice favorite pe plan intern și internațional. Este un oraș cu rol polarizator pentru localitățile rurale din jur.

Conform H.G. nr. 852/2008, orașul Sovata este atestat ca **stațiune turistică de interes național**. Conform O.U.G. nr.142/2008 Sovata figurează ca unitate administrativ - teritorială cu resurse naturale antropice mari și foarte mari, iar prin H.G. nr. 2151/2004, Lacul Ursu și arboretele de pe sărături - în suprafața de 79 ha - au fost incluse în categoria rezervațiilor și monumentelor ale naturii. Județul Mureș ocupă un loc fruntaș în privința turismului la nivel de țară. Pe baza datelor statistice din anul 2019, numărul de turiști a crescut cu 4,9% față de 2018, situându-se pe locul cinci la nivel național. Din 596.155 de turiști, 22,5% au ales ca destinație Sovata (Țirgu Mureș- 31,5%, Sighișoara - 18%).

Zona rurală traversată de drumul județean propus pentru reabilitare are potențial agroturistic semnificativ, fiind un spațiu rural autentic, cu o diversitate culturală și etnică bogată. Populația din zonă este preponderent ocupată în agricultură, iar cadrul natural, patrimoniul construit și tradițiile asigură locuitorilor premisele pentru dezvoltarea în zona rurală a unui sector non-agricol: turismul rural.

În **comuna Eremitu** se situează situl roman de la **Călugăreni**, care face parte din vastul sistem defensiv al Imperiului Roman, cunoscut sub termenul de *limes* și a jucat un rol strategic în apărarea Văii Nirajului și a provinciei Dacia. În 2015 a fost

CONSILIUL JUDEȚEAN MUREȘ

înființat Parcul arheologic de la Călugăreni care este administrat de secția Castelul Gurghiu și Centrul de Cercetare a Limesului Roman din cadrul Muzeului Județean Mureș. Parcul se extinde pe o suprafață de peste 5 ha și are ca scop protejerea și valorificarea sitului arheologic.

Tot în satul Călugăreni se desfășoară anual, începând cu anul 2002, Teatrul Șură, o mișcare inițiată de oameni de cultură din Țirgu Mureș, cu scopul de aduce teatrul mai aproape pentru oamenii satului. Numele a primit de la șura unde sunt ținute în timp de vară spectacolele de teatru, dans și muzică populară, care a fost lărgit prin construirea unei anexe acoperite pentru spectatori.

În comuna Eremitu, satul Câmpul Cetății s-au pus bazele pisciculturii, care a determinat dezvoltarea capacității de cazare, a gastronomiei, pe bază de păstrăv, și a evenimentelor de promovare turistică. Într-un peisaj pitoresc muntos, aici se organizează anual evenimente diverse, dintre care amintim Parada baloanelor cu aer cald, eveniment sportiv recunoscut național, cu participare internațională și Festivalul afinelor.

Pe ruta **Sovata - Câmpul Cetății** s-a pus în funcțiune în anul 2011 atracția turistică **Mocănița Sovata**, care se bucură de o mare popularitate pe timp de vară.

Prin acest proiect de reabilitare a infrastructurii rutiere se promovează coeziunea teritorială, prin îmbunătățirea conectivității și accesibilității la nivelul județului Mureș, dar și al județului Harghita, orașul Sovata fiind zonă limitrofă cu județul Harghita.

Deoarece factorul principal de coeziune al sistemului de localități este reprezentat de relațiile de producție, muncă, aprovizionare, servire-dotare, echipare tehnică, informare, coordonare administrare, etc., perspectiva de dezvoltare a localităților este inseparabil legată de cea a relațiilor pe care le generează și anume:

- Relațiile de muncă generează deplasări zilnice sau săptămânale, frecvența lor influențând direct dezvoltarea sistemului de transport.
- Serviciile determină următoarele tipuri de deplasări:
 - pentru turism - deplasări zilnice la principalele obiective
 - pentru învățământ - deplasări zilnice în cazul distanțelor mici
 - pentru comerț și servicii - deplasări periodice și ocazionale pentru achiziționarea de produse și pentru servicii specializate
 - pentru instituții administrative, juridice - deplasări ocazionale sau periodice.

Realizarea lucrărilor va îmbunătăți, considerabil, viabilitatea și starea tehnică a părții carosabile, creându-se condiții corespunzătoare de circulație pentru un trafic cu un confort sporit, având influență pozitivă și asupra mediului înconjurător, contribuind la diminuarea efectelor negative ale transportului asupra calității aerului. Totodată se asigură o legătură rutieră permanentă și în condiții bune cu celelalte căi existente de deplasare, în scopul conectivității la rețeaua TEN-T. Se reduce semnificativ timpul de circulație și crește gradul de siguranță al participanților la trafic.

Din punct de vedere economic, investiția se justifică și din următoarele motive:

- crește potențialul economic al zonei, care devine atractivă pentru sectorul privat în vederea înființării de activități generatoare de venit în comerț, producție, servicii, având ca rezultat crearea de noi locuri de muncă;
- se îmbunătățește accesul rutier spre o zonă cu potențial turistic deosebit, creându-se premisele diversificării economiei locale prin dezvoltarea în mediul rural al unui sector non-agricol: turismul rural;
- se asigură accesul rutier la diferite obiective turistice, comerciale, industriale, existente sau viitoare, atrase de lucrările la drum;
- infrastructura reabilitată asigură scurgerea apelor pluviale, prevenind eventuale riscuri de calamități;
- reducerea timpului de deplasare cu aproximativ 15-20 minute, față de alte rute alternative;
- influențează piața imobiliară;
- scăderea costurilor de întreținere și operare a participanților la trafic, ca urmare a îmbunătățirii condițiilor de circulație (persoane fizice, agenți economici, operatori de transport public de persoane, serviciu pentru transport elevi, etc.)
- scăderea costurilor de întreținere și reparații pentru administratorul drumurilor județene;
- reducerea timpului de răspuns a mijloacelor de intervenție rapidă în caz de nevoie (pompieri, salvare, poliție, etc.)

Investiția este oportună și din punct de vedere social, astfel :

- îmbunătățește calitatea vieții locuitorilor, prin asigurarea unei infrastructuri rutiere conform cerințelor europene (reabilitarea părții carosabile; colectarea apelor pluviale de pe partea carosabilă și evacuarea lor către emisari; realizarea semnalizării rutiere; amenajarea acceselor la proprietățile riverane; amenajarea intersecțiilor; realizarea lățimii carosabile necesare unui drum județean de clasa tehnică „IV”; reducerea nivelului de expunere la poluarea aerului și sonoră a oamenilor din zonă; creșterea speranței de viață datorită facilităților mai bune pentru sănătate și a reducerii poluării;
- îmbunătățește situația financiară a populației urmare scăderii numărului de persoane fără loc de muncă;
- facilitează accesul populației la servicii medicale, educaționale, sociale și de cultură. Municipiul Tîrgu-Mureș, reședință de județ, pol de dezvoltare, este și un centru medical de renume. Bolnavii din zona Ernei - Eremitu - Sovata apelează la Spitalul Județean de Urgență Tîrgu Mureș, Spitalul Clinic Județean Mureș, dar și la Spitalul Sovata-Niraj;
- contribuie la stabilizarea socială a zonei, putând să determine locuitori care au migrat către orașe sau alte zone să se reîntoarcă;

CONSILIUL JUDEȚEAN MUREȘ

- facilitează transportul școlar și cel public, contribuind la creșterea frecvenței școlare și scăderea abandonului școlar.

Având în vedere că transportul rutier în județul Mureș trebuie să beneficieze de o infrastructură modernă, capabilă să preia un trafic în creștere, să asigure premisele pentru dezvoltarea economică și socială a județului, din cele de mai sus, rezultă că reabilitarea sectorului de drum va crește gradul de atractivitate a zonei, determinând un impact pozitiv asupra dezvoltării economice și sociale la nivelul județului Mureș.

